

Mannen som fick Sverige att skratta och tänka

Berättelse

Tage Danielsson föddes 1928 i Linköping. Hans pappa var busschaufför, och hans mamma jobbade i kiosken i Folkets park. Tage var ett tyst och tänkande barn som tidigt började älska ord och böcker. Senare studerade han vid Uppsala universitet, och där upptäckte han också teatern, vilket skulle forma hela hans liv.

På 1950-talet fick Tage jobb på Sveriges Radio. Där träffade han Hans Alfredson, och de två blev snabbt vänner. Tillsammans bildade de duon som alla kallade "Hasse och Tage". År 1961 startade de ett eget företag, AB Svenska Ord. Under många år skrev, regisserade och spelade de revyer och filmer som hela Sverige skrattade åt. Trots att deras humor var rolig, fanns det nästan alltid en allvarlig tanke gömd under skämten.

Tage var en mästare på att blanda skratt med eftertanke. Han skrev dikter, böcker och filmmanus, och han kunde få människor att både skratta och bli rörda samtidigt. Många känner honom från berättelsen om Karl-Bertil Jonsson, pojken som ger bort de rikas julklappar till de fattiga. Den visas i tv varje julafton och har blivit en svensk tradition.

På 1970-talet blev Tage mer politisk. Han var till exempel emot kärnkraft. Efter en stor kärnkraftsolycka i Harrisburg i USA 1979 skrev han en känd monolog som heter "Om sannolikhet". Där skämtade han om hur farligt det egentligen är, vilket fick människor att tänka efter på ett nytt sätt. Han blev en röst som många lyssnade på, även när han var allvarlig.

Tage Danielssons sista stora verk var filmen "Ronja Rövardotter" från 1984, som han regisserade efter Astrid Lindgrens bok. Filmen blev mycket älskad. Tyvärr var Tage redan sjuk. Han hade hudcancer, och han dog den 13 oktober 1985, bara 57 år gammal. Däremot lever hans ord och historier vidare. Än i dag citeras hans kloka och roliga rader, och varje jul samlas svenska familjer framför tv:n för att se hans Karl-Bertil. Han visade att humor och allvar kan vara två sidor av samma sak.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
busschaufför	person som kör buss som jobb
forma	påverka och bestämma hur något blir
duo	två personer som arbetar tillsammans
revy	en rolig teatershow med sång och skämt
regissera	bestämma hur en film eller pjäs ska göras
eftertanke	att tänka noga och allvarligt på något
rörd	berörd i känslorna, nära att gråta

ORD	FÖRKLARING
tradition	något man gör likadant varje år
kärnkraft	el som görs av atomer, kan vara farlig
monolog	när en person talar ensam, ofta länge
sannolikhet	hur troligt det är att något händer
citera	upprepa exakt vad någon har sagt

Läsförståelsefrågor

1. Var växte Tage Danielsson upp, och vad arbetade hans föräldrar med?
2. Vad hände när Tage började jobba på Sveriges Radio?
 1. Han blev chef över hela radion.
 2. Han mötte Hans Alfredson och de började samarbeta.
 3. Han slutade med humor och började studera igen.
3. Vad var speciellt med Hasse och Tages humor?
 1. Den var alltid bara dum och utan mening.
 2. Den gömde ofta en allvarlig tanke under skämten.
 3. Den handlade bara om politik och inget annat.
4. Varför skrev Tage monologen "Om sannolikhet"?
 1. För att fira en seger i en filmtävling.
 2. Som en reaktion på en kärnkraftsolycka i USA.
 3. För att han ville bli politiker på heltid.
5. Vad handlar berättelsen om Karl-Bertil Jonsson om?
 1. En pojke som ger de rikas julklappar till fattiga.
 2. En rövardotter som bor i en skog.
 3. En busschaufför i Linköping.
6. Vilken var Tages sista stora film, och vem skrev boken den bygger på?
7. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Tage Danielsson dog innan han fyllde 60 år.
 2. Tage tyckte att kärnkraft var helt ofarligt.
 3. Tage hade flera syskon som också arbetade med teater.
8. Förklara med egna ord vad meningen "humor och allvar kan vara två sidor av samma sak" betyder.
9. Varför visas berättelsen om Karl-Bertil Jonsson fortfarande varje år, tror du? Ge en orsak.
10. Texten säger att Tages "ord lever vidare". Vad menas med det? (inferens)

Facit

1. Han växte upp i Linköping. Pappan var busschaufför och mamman jobbade i kiosken i Folkets park.
2. 1.
3. 1.
4. 1.
5. 1.
6. Hans sista stora film var "Ronja Rövardotter" (1984). Boken skrevs av Astrid Lindgren.
7. 1. ja b) nej c) det står inte i texten
8. Exempel på svar: Det betyder att man kan skämta och vara rolig samtidigt som man säger något viktigt och allvarligt. Skratt och allvar hör ihop.
9. Exempel på svar: För att den har blivit en älskad tradition, och för att budskapet om att hjälpa fattiga fortfarande känns viktigt.
10. Exempel på svar: Det betyder att människor fortfarande läser, citerar och minns det han skrev och sa, trots att han själv är död.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lyfter temat humor som verktyg för samhällskritik. Diskutera gärna hur man kan säga allvarliga saker på ett lätt sätt, och låt eleverna koppla till sina egna kulturers humortraditioner.

Diskussionsfrågor

- Känner du till någon humorist eller komiker från ditt hemland som också ville få människor att tänka? Berätta.
- Tage var emot kärnkraft. Vilka viktiga frågor tycker du att kända personer ska prata om i dag?
- Finns det en tradition i din familj som ni gör varje år, precis som svenskar ser Karl-Bertil på julafton?
- **Skriv (5 meningar):** Beskriv en person som du tycker är både rolig och klok. Vad gör den personen, och varför gillar du hen?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Tage Danielsson (https://sv.wikipedia.org/wiki/Tage_Danielsson)
- Nationalencyklopedin: Tage Danielsson (<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/tage-danielsson>)
- Tage Danielssons vänner: Tages produktion (<https://tagesvanner.se/tages-produktion/>)
- Linköpings historia: Tage Danielsson (<https://linkopingshistoria.se/fordjupning/tage-danielsson/>)
- Svensk Filmdatabas: Tage Danielsson (<https://www.svenskfilmdatabas.se/sv/item/?type=person&itemid=66795>)

Faktagranskad i juni 2026. Tage Danielsson föddes 5 februari 1928 i Linköping och dog 13 oktober 1985 på Lidingö i melanom (hudcancer), 57 år gammal. Han var författare, regissör, skådespelare och poet. Tillsammans med Hans Alfredson

bildade han duon Hasse & Tage och produktionsbolaget AB Svenska Ord (1961). Han regisserade bland annat filmen "Ronja Rövardotter" (1984) och skrev berättelsen om Karl-Bertil Jonsson. Hans monolog "Om sannolikhet" kom efter kärnkraftsolyckan i Harrisburg 1979. Nyckelfakta (datum, orter, verk) är samstämmiga mellan Wikipedia, NE och tagesvanner.se.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.